

Sholem Aleichem.

**Farbiten in yotsres: a
freylikhs in eyn akt.**

In : Ale verk, vol. 6.

Nyu York, 1937, c1921.

BIBLIOGRAPHIC RECORD TARGET
YIVO INSTITUTE FOR JEWISH RESEARCH

Master negative Storage Number Y-2005-1909.19

Sholem Aleichem, 1859-1916.

Farbiten in yotsres: a freylikhs in eyn akt.

In : Komedyes. Spetsyele "Morgn-frayheytt" oysg.

Nyu York : Morgn-frayheytt, 1937, c1921.

Pp. 169-196.

Ale verk fun Sholem-Aleykhem ; 6

1. Yiddish drama.--lcsh

I. United States-New York-New York II. Sholem Aleichem, 1859-1916.

Works. 1937 ; 6.

ID : NXYH01-B20780

CC: 9114 DCF: [HBR]

CALL #: /12427

Reduction ratio

X 10.0

פארביטען די יוצרות

ז פרייליכס אין איין אקט.

איבערגעמאכט פונ'ם איינצאקטער „מזל טוב“
אין די יאָהרען 1906 — 1915.

די פארשוינען:

צבֿיה־קֿיֿלֿה, א קעכין איז א רייך הויז. א יונגע אלמנה.

מאָשע, א שטובֿמיידעל.

איֿציק, א משרת מיט א פאטלע האר. טראגט א נאלדענעם סינגעם.

קאָפּעל, א דיענער איז איין אפמייק.

קלמז דלֿות, א שוסטער. איין אלטער בחור.

סאָשקע, א נגיד'ס א בחור'על.

קלאַראַ
אנא { צוויי נגיד'ישע פריילינגס.

דער נגיד, איין אויפגעקומענער אריסטאקראט.

די נגידית, א מאדאם איז א געלעז פאריק.

[א נרויסע קינד אין א רייך חוין. — אויסגעהאנגען א סך געפעס.
 אויף די ווענט — אילוסטראציעס פון צייטונגען און זשורנאלען.
 א שפיענעל מיט א געשטיקט האנדטיכעל, א פאר יאפאנישע פעכער,
 קליידלעך, קאפמלעך. ביי דער זייט א גרינער קאסטען, א בעמעל
 מיט א סך קישענס. — צוויי טירען: איינע ארויף אין שטוב אריין,
 מיט עמליכע טרעפלעך; די אנדערע, א הינטערטיר, אין דרויסען
 ארויס. — צביה-קילה שטעהט ביים אוווען מיט פאר
 קאטשעטע ארבעל, קאכט וועטשערע.]

צ ב י ה - ק י ל ה [בראשית א ציבעלע, זינגט א ליערעל].

אוי, וואו זענט איהר, יונגע יאָוואָרען?
 זאָנט, וואו זענט איהר אַהינגעקיוועמען?
 צי מיט'ן פייער פארברענט געוואָוואָרען?
 צי מיט'ן וואסער אוועקגעשוויוועמען? ...

אז אַך און אז וועה איז צו זייערע קעפּ, אז צביה-קילה געבאָך באַ-
 דאָרף זיין ביי זיי א דיענסט, און ביי די יונגע יאָהרען, און נאָך
 אין אזא שטוב מיט אזעלכע קינדער, נאָט זאָל ניט שמראָפּען פאר
 די רעד! ... [געמטראָפּ איז א באַזונדער טעפּעל פון אלע מאַכלים צו ביסלעך].
 א שטוב! ... א קרעטשמע! ... איטליכער פרעסט אין איין אנדער
 צייט... האַלט פאר זיי א גאַנצען טאָג דעם אוווען, האַלטען זאָל
 זיי ביי'ם פויד! ... און ווער שמועסט, אז דער בעל-הבית איז ניטאָ
 אין דער היים... [ניסטראָפּ איז טעפּעל אריין, טרייסעלמאָפּ די הענט, ווישט
 זיך מיט'ן פארטוד]. עי-עי-עי! ווי לאַנג בין איר אליין געווען
 ביי זיך א בעל-הבית'טע, ביי מיין טיש מיט מיין מאָן עלי-שלום...
 [זינגט].

יאהרען יונגע!
 יאהרען גרינגע!
 וואָס זענט איהר אזוי גיך אוועק?
 עס זעהט אייך ניט קיין
 איי-איי-אייגעל,
 עס יאָגט אייך ניט קיין
 פיי-איי-אייגעל —

אוועק, אוועק, נאָר אַהן איין עס!...

[עס הערט זיך אַ קלאַפּען אין דער הינטערטיר]. ווער קלאַפּט דאָס דאַרטען?
 מיט'ן קאַפּ אָן וואָנט!... [פאַרחאַפּט זיך]. אוי, וועה איז מיר, אַודאי
 רב קלמן? [לאָזט זיך צו דער טיר]. אַ טייערער איד דאָס איז, אַט
 דער קלמן דלות! האָט געפאַך ניט קיין גליק, אזוי ווי איך... און
 עלענד, אזוי ווי איך... [עפענט די טיר. עס קומט אַריין פון דרויסען קלמן
 דער שוסטער, אַ איד פון אַ יאהר עטליכע און דרייסיג מיט אַ שוואַרץ
 בערדעל, טראַגט אַ צוגעלעגערט קאַפּעלישעל, מיט אַ קויטנער מאַנישקע, מיט צו
 קורצע הויזען].

קלמן דלות. אַ גומען אָווענט אייך, אַביה-קייילה!
 וואָס מאַכט איהר גומען? געגאַנגען פאַרביי, געזעהען עס לייכט זיך
 ביי אייך, טראַכט איך מיר: לאָמיר אַריינגעהן אויף אַ וויילעטשקע
 זיך אַפּרוהען. מע זיצט ביי'ם וואַרשטעק, ווערט מען פאַרזעסען,
 צו אַלדי גומע יאהר... [חאַפּט אַ קוק אין אויווען]. נאָר זענט איהר
 ביי'ם אויווען? אזוי שפּעט!

אַביה-קייילה [טראַגט איהם צו אַ בענקעל]. זיצט, רב קלמן!...
 שפּעט, זאָגט איהר? דאָ, אין דער שטוב, מוז מען אַ גאַנצען טאָג
 און אַ גאַנצע נאַכט שטעהן ביי'ם אויווען, שטעהן זאָלען זיי אין
 געהאַקטע וואונדען! אַ שטוב איז דאָס? אַ קרעטשמע!... און
 ווער שמועסט, אַז דער בעל-הבית איז ניטאָ אין דער היים!...

קלמן דלות. אזוי? איז ער נישטאָ נאָר אין דער
 היים? וואו איז ער דען?

אַביה-קייילה. ווייסט זיי דער שוואַרצער יאהר!...
 אפשר וועט איהר טרינקען אַ גלעזעל טיי? אָדער נאָר עפּים צו-
 בייסען? [טראַגט איהם אונטער פונ'ם קליינעם טעפּעלע].

קלמן דלות. [רוקט זיך צו צום טעפּעלע]. אַ דאַנק, למאי
 זאָלט איהר זיך מטריח זיין?

אַביה-קייילה. פאַהרט ער נאָר אַרויס פון דער היים,
 אזוי קעהרט מען איבער די שטוב מיט'ן קאַפּ אַראָפּ... אַלע מאָל,
 ווען ער פאַהרט אוועק, מוז זיך עפּים טרעפּען איין אומגליק... אַט
 איז געווען ביי אונז נעכטען איין „אַביסקע". פאַליציע, זשאַנדאַרען
 און סאַלדאַטען זענען אַריבערגעפאַלען, איבערגעקעהרט די שטוב
 און צוגענומען אונזער וואַלאַדקען אין קאַטשומענט אַריין. מסתמא
 האָט איהר געהערט שוין?... אפשר וועט איהר נעמען פריהער
 אַ ביסעל קאַניאַק? נישקשה, זיי האָבען גענוג... [ניסט איהם אַן אַ
 גלעזעל].

קלמן דלות. אַ דאַנק, צו וואָס זאָלט איהר זיך מטריח
 זיין? איהר ווייסט דאָך, אַז איך בין ניט קיין טרינקער... לחיים!
 לאָז נאָכט געבען... [טרינקט אַוויס]. אַו! אַ האַרב גלעזעל משקה!...
 אזוי, אזוי? האָט מען דעם בחור, הייסט עס, אַריינגעפאַקט?
 אַ וואויל בחור'על וואַלאַדקע! ווייסט איהר ניט, פאַר וואָסערע
 מעשים טובים?

אַביה-קייילה. ווייסט זיי דער שוואַרצער יאהר!
 צעצעליסטען!... למאי אַט איז דער עלטערער זייערער, פעטי, גאָר
 פאַרפאַלען געוואָרען... [רוקט איהם צו אַ טעפּעלע מיט אַ לעפּעל].

קלמן דלות. [קוקט אַריין אין טעפּעלע]. צו וואָס זאָלט איהר
 זיך מטריח זיין? אזוי, אזוי? פאַרפאַלען געוואָרען? [עסט גאַנץ
 אפּעטיטליך]. וועדליג איך בין איין עסער...

אַביה-קייילה. [ניסט איהם אונטער זוכ]. ווי אין דער ערד
 אַריין! ס'איז אפילו ביי איהם ניט דאָס ערשטע מאָל. איך זאָל
 האָבען די ברכות, וויפיעל מאָל עס מאַכט זיך, ער קומט אַהיים

שוין מיט'ן טאג גלייך, האָט מורא פאר'ן בעל-הבית, קלאַפּט ער אָן צו מיר, איך זאָל איהם אַריינלאָזען דורך דער סיכטיר... זאָלט איהר זעהען דעמאָלט אַ פנים ביי איהם, ווי אויף צו-להכעים: די אויגען רויט, די האָר צעקאָשמעט, קוים וואָס ער האָלט זיך אויף די פיס... אפשר וועט איהר נעמען, רב קלמן, אַ גלעזעל ווישניק? נישקשה, ס'איז ביי זיי דאָ גענוג!... [ניסט איהם און].

קלמן דלוח. אַ דאָנק, למאי זאָלט איהר זיך מטריח זיין? [פארוואס]. אַ שענע מעשה, נאָר אַ קורצע! וואו זשע, למשל, קאָן ער זיין, אָט דער פעטי אייערער?

צביה-קיילה. דער רוח ווייסט די ביינער זייערע!... אַ רחמנות, הערט איהר, איז נאָר אויף איהר, אויף דער בעל-הבית'סע נעבאָך. וואָס זי צעוויינט! וואָס זי צעיאָמערט!... אפשר וועט איהר נעמען נאָר אַ גלעזעל? [ניסט איהם און]. טרינקט, ס'איז גוטער ווישניק, בעסער פונ'ם בעסטען וויין...

קלמן דלוח. אַ דאָנק, למאי זאָלט איהר זיך מטריח זיין? ווערליג איך בין אַ טרינקער... [טרינקט]. ווייסט איהר, וואָס איך וועל אייך דערצעהלען, צביה-קיילה? אז די וועלט זאָגט אַ ווערטעל: די קאפאָטע פארזעצען און אַ נגיד זאָל מען זיין, איז ניט אומזיסט.

צביה-קיילה. אַקעגען וואָס איז דאָס געקומען צו רעד? קלמן דלוח. אַקעגען דעם, וואָס איהר זאָגט ווישניק... איך בין דערנאָנגען מיט מיין שכל, אז אַ נגיד איז טויערענט מאָל בעסער צו זיין ווי איידער אַ קבצן, חאָטש אפילו קארל מאַרק זאָגט, אז קאפיטאַל איז אַ סס-המות...

צביה-קיילה. ווער איז דער מאַרק? [ניסט איהם אונטער]. טרינקט, רב קלמן, נאָך אַ קאַפּ!

קלמן דלוח. דאָס איז דער גרעסטער פון... פון... אַ דאָנק, למאי זאָלט איהר זיך מטריח זיין? ווערליג איך בין אַ טרינקער... [טרינקט]. קארל מאַרק איז דער, וואָס נעמט זיך אַז

אונזער קרוואַדע. ער איז פאַר אונז, בעל-מלאכות, שטאַהל און אייזען. אַ קלייננאָקייט פראָ... פראָל... פראָלעטאַריאַט — קוים אויסגערעדט!...

צביה-קיילה. וואָס הייסט דאָס פראָ... פראָ... טפּו! איך קאָן עס גאָרניט אַרויסרעדען! [דערניסט איהם דאָס גלעזעל].

קלמן דלוח. אַ דאָנק, למאי זאָלט איהר זיך מטריח זיין? ווערליג איך בין אַ טרינקער... [טרינקט און פלאַנטעט מיט דער צונג]. זאָגט מיר נאָך: פראָ... פראָ... טע... פראָלע... פראָט — טפּו! לאָז דאָס געהן אין דער ערד! זאָגט מיר בעסער, צביה-קיילה סערדצע, וואָס איך וועל אייך פרעגען: אַשטיינער, בדומה למשל, ס'זאָל זיך אייך מאַכען אַ פראָל... פראָל... פראָלעטאַריאַט, מיין איך אַ גלייכער שידוך... אַשטיינער, בדומה, אַ בעל-מלאכה, אַ חברה-מאָן, פון די, וועלכע קאמאָרע, איהר פארשטעהט? וואָס טרינקט ניט... סיידען אַמאָל, אז עס מאַכט זיך... איהר פאַר שטעהט? מען איז דאָך ניט מעהר ווי אַ לעבעדיגער מענטש... און דאָס איבעריגע דארפט איהר שוין אַליין פאַרשטעהן...

צביה-קיילה. [ברעקעלט זיך, דרעהט דעם שפיץ פארטוד]. אז איהר רעדט אזוי פאַרשטעלט... [רוקט איהם אונטער אַ ביסעל איינגעמאכטס]. פאַרבייסט, רב קלמן, פאַר וואָס פאַרבייסט איהר ניט?

קלמן דלוח. אַ דאָנק, למאי זאָלט איהר זיך מטריח זיין? ווערליג איך בין איין עסער... [עסט]. ווילט איהר, איך זאָל אייך זאָגען אַפּענטליך? [עס הערט זיך אַ קלאַפּ אין טיר פון דרויסען].

צביה-קיילה. וועמען טראָגט דאָס שוין דער רוח? [זי רויטט-אויף געשווינד פונ'ם טישעל, פאַרנעסט דאָס פלעשעל ווישניק, נעהט צו דער טיר. קלמן דלוח שלעפט אַרויס פון קעשענע אַ ביכעל, פאַרטייעט זיך כלומרשט]. ווער איז דאָרטען?

אַ קול פון יענער זייט טיר. ס'איז איך!

צביה-קיילה. ווער איז געווען דער איך?

דאָס קול פון יענער זייט טיר. א מענטש, נים קיין רוח!

צביה-קיילה. ס'איז דו, איציקעל?

דאָס קול פון יענער זייט טיר. וואָס עפּים איציקעל? וואָס האָט איהר מיך פאַרצויגען אויף אַ שטריק-קעל? איציק איז נים איציקעל. גיכערט, עפענט-אויף, אין דרויסען איז נים געהייצט...

צביה-קיילה. פּרענען זאָלסט דו אויפ'ן פייער, משומד איינער! [עפענט-אויף מיט כעס די טיר, און עס קומט אריין איציק דער משרת, א יונג מיט אַ סינגעט און מיט אַ קייט, טראַגט אויף זיך אַ פּרעמדען פּידזשאַק, וואָס הענגט אויף איהם ברייטליך-לעפעשעוואַטע, אַ רויטען שניפּס, געלע שיד, ווייסע האַנטשוהען].

איציק. [טהוט-אויס די האַנטשוהען, ברייט]. אַ גוטענאָווענט אייך, צביה-קיילה! אַ גוטענאָווענט אייך, רב קלמן! אַ גוטער נאָווענט זאָל זיך אַריינחאַפּען אין אייך ביידען! ס'איז ביי אייך דאָ וואַרעם ווי אין אַ פּאָד, קיין עין-הרע, ריין און ציכטיג, ווי ביי מיין מאַמען פלעגט צו זיין ערב פּסח, בשעת דער טאַטע האָט נאָך אַרומגעמיאָפּקעט מיט'ן פּערדעל איבער דער פּלאַטע. [געהט צו צום טישעל, גיסט זיך אַ גלעזעל ווישניק]. געניסט, רב יצחק! ווי מיין פּעל-הבית'טע-לעבען זאָגט צו איהרע געסט, בשעת זי איז זיי מכבד מיט ווערעמיגע ניסלעך. [טרינקט]. וואו איז ערניץ מאַשענקע?

צביה-קיילה. [רייסט אַרויס ביי איהם דאָס גלעזעל]. אַוועק, משומד, נישט אויף דיין מיסט געוואַכסען! ... וואָס פאַר-פּסט דו מאַשען? און וואָס ביזט דו אַזוי אויסגעפּוצט? און וואָס הערט זיך עפּים ביי אייך? וואָס מאַכען דינע בעל-ביתים?

איציק. מיט די זייטען לאָזען זיי אייך מאַכען! מיוחסים! האָבען זיך איינגעשמועסט, אַז נאָר זיי זענען לייט, און אַלע איבעריגע זענען גאַרנישט מיט גאַרנישט... [צום שוּטער]. וואָס ליינענט איהר, רב קלמן? ...

קלמן דלוח. וואָס איך ליינען? ווענען קארל מאַרק און ווענען קאַפּיטאַל...

איציק. וואָסער מאַרק? און וועמענ'ס קאַפּיטאַל? וואָסערע לאָקשען? און וואָסערע פּלאַמען?

קלמן דלוח. ווענען מאַרק'ס מעטאָדע, ווי אַזוי צו קאַפּיטאַליזירען דעם פּראָ... פּראָט... פּראָלעטאַריאַט; אָדער ווי אַזוי צו פּראָ... פּראָלעטאַריזירען די קאַפּיטאַליזאַציע... איציק. און איהר פאַרשטעהט, וואָס איהר ליינענט? און איהר האָט נאָך אַלע צייהן אין מויל?

צביה-קיילה. האָבען זאָלסט דו קדחת, רבוננו של עולם! אַ שפּראַך פון אַ מענטשען! [עס קומט אַן פון אויבען מאַשע מיט אַ פּעקעל וועש, דערוועגס איציקען].

איציק. אַ גוטענאָווענט דיר, נשמה מיינע! דו זאָלסט נים זיין אַזוי אָנגעלאָרען מיט העמדער און מיט אונטערהויזען, וואָלטען מיינע בלאַסע ליפּען זיך באַהעפּט מיט דינע רויטע באַקען, ווי ביי רב קלמן'ען אין ביכעל שטעהט געשריבען...

מאַשע. אין דער ערד מיט'ן קאַפּ! נאָ דיר אַזאָ שלים-מול! וואָס האָסט דו זיך אַזוי אויסגעפּוצט, ווי צו דער פּגירה? צביה-קיילה. יאָ-נאָ, עפּים איז ער מיר היינט צו יום-טוב'דיג!

איציק. וואָס דען? אַ מענטש לעבט איין מאָל, נישט קיין צוויי מאָל, ווי מיין טאַטע פלעגט זאָגען, אַז ער האָט נישט געהאַט אויף שבת און די מאַמע האָט איהם באַגראָבען... זאָג נאָר, מאַשומקע, וואָס מאַכט עפּים מיין יונגען בעל-הבית'ס כּלה'כען? מאַשע. דיין טאַטענ'ס עסק?

איציק. מסתמא אַז איך פּרעג, איז נים אומזיסט, ווי מיין שוועסטער האָט אַ מאָל געזאָגט, בשעת איך האָב געחאַפּט אַ פאַטש גאָר אומגערעכט... איך האָב צו איהר אַ בריוועל פון מיין יונגען בעל-הבית. ער איז דאָס אין איהר פאַרליעבט אַ ביסעל, נאָך מעהר ווי איך אין דיר... [ווייל אַ גלעס סתו כאַשען].

מ א ש ע [ניט איהם איבער די הענט]. פאווואלי מיט די הענט, דו שארלאטאן!

א י צ י ק [צו קלמנען]. אט אזוי, ווי איהר זעהט, האבען מיר קיין גליק ניט, נישט איך, נישט מיין בעלה-בית... מיר זענען מיט זיי אדרבה ווארפה, און זיי זענען מיט אונז קידער-ווידער... מיין אראנטשיק וויל זי, געהט-אויס חתונה האבען, און זי זאגט — זי האט נאך צייט, ווי מיינער א באקאנטער זאגט, אז דער שניידער קומט צו איהם מאהנען פאר גענעה און ער האט א מכה ניט קיין געלט...

מ א ש ע. איך האב מורא, אז דיין באקאנטער — דאס ביזט דו אליין...

א י צ י ק. און איך האב מורא, אז איהר דרעהט דער וועלט א קאפ. איהר דרעהט אזוי לאנג, ביז איהר פארדרעהט אי זיך, אי יענעם...

מ א ש ע. אבער דיר האט נאך לעת-עתה קיינער ניט פאר-דרעהט קיין קאפ?

א י צ י ק. ביז אהער — געלויבט דער אויבערשטער, א חוץ דיר...

מ א ש ע. לעבען זאלסט דו אזוי!

א י צ י ק. אמן גם אתם!

צ ב י ה - ק י י ל ה. טאמער וואלט געווען גענוג צו שארפען די צינגלעך? זאג בעסער, וואס טהוסט דו דא אזוי שפעט טאקי אויף דער רעכטער אמת?

א י צ י ק. אויף דער רעכטער אמת זאג איך דאך אייך, אז איך האב געבראכט א בריוועל פון מיין יונגען בעלה-בית צו אייער אנויטען, און געבעטען האט ער מיך, איך זאל איהם ברענגען תשובה. [שלעפט ארויס דאס בריוועל פון דער אונטערשטער קעשענען]. ער האט מיר אנגעזאגט, למען-השם, איך זאל דאס בריוועל ניט ווייזען קיינעם, אפגעבען גלייך צו איהר אין די הענט אריין... נאך וואס דען? מיר וועלען דאס פריהער פאווואלינקע אויפגעגעבן, א קוק טהון

אומיסטען, וואס שרייבט ער דארטען? [צו צייהקייילהן]. געפינט זיך ניט ביי אייך א ביסעל הייס וואסער און א שאלעכץ פון איין איי, וועלען מיר דאס מאכען ווי עס געהער צו זיין... ס'איז נישט דאס ערשטע מאל ביי מיר, ווי מיין פעטער האט געזאגט, בשעת מע האט איהם איינגעזעצט אין חדר-גדיא... [צביהקייילה ניט איהם א טעלער מיט הייס וואסער און א שאלעכץ פון איין איי. ער באנעצט דאס בריוועל פון דער אנדערער ווייט]. ס'איז ביי מיר, פארשטעהט איהר, אזא חולאת — איך האב ליעב אלסדינג וויסען, איך שטארב אוועק! מ א ש ע. דו שטארבסט אוועק? איך וועל זאגען נאך דיר קדיש. [קוקט, ווי איציק עפענט דעם קאנווערט].

צ ב י ה - ק י י ל ה. א בעלנות צו עפענען פרעמדע בריעה! אנו, וואס שטעהט דארטען?

א י צ י ק. [ציהט ארויס דאס בריוועל]. איד זעה, איהר זענט אלע זעהר גייציג צו הארבען נייעס... דער חסרון, וואס מיין יונגער בעלה-בית שרייבט צו איהר אויף רוסיש. און מיר האט דער דאקטער אנגעזאגט טויזענט מאל, אז „רשעות“ קאן מיר שאדטען צו די אויגען... לאז איין אנדערער שוין ליענען, ווי מיין ברודער האט געזאגט, בשעת מע האט איהם אויפגערופען מפטיר צו זיין בר-מצוה... רב קלמן, איהר ווילט פארדיענען עולם-הבא? נאט ליענט זיי דאס בריוועל, נאך פאווואלי, נישט געחאפט, ווארט ביי ווארט, ס'איז ניט קיין הייסע לאקשען, ווי מיין מאמע פלעגט מיר זאגען בשעת בענטשען און טאקי אין איינוועגס שענקען א פאר פעטש אויך, גלאט אזוי זיך, פון היימליכקייט וועגען... נו, רב קלמן, ריהרט זיך, טהוט אן די פריל און לאמיר הערען די מגילה... ק ל מ ז ד ל ו ת [טהוטאז די בריגע, ליענט]. „ליעבע טייערע

אנא! איך בין ניט אימסטאנד ארויסצוזאגען, ווי ווייט איך בין געקרענקט פון דעם, וואס איך קאן צו אייך אין שטוב ניט קומען און פערזענליך מיט אייך זיך זעהען! פון זינט מע האט צוגענומען אייער וואלאדין אין טורמע, לאזט מען מיך ניט ארויס פון שטוב, מע היט מיר די טריט, ממש איך בין פריילאז, איך בין ארעסטירט,

איך בין אין תפיסה... טייערע, טייערע אנא! איך בעט אייך, פאָהרט נישט קיין זשענעווע! בלייבט דאָ, לאָז איבערנעהן אַ קליינע צייט, מיינע עלטערען וועלען זעהען, אז איהר פאָהרט ניט, וועט זיי איבערגעהן דער קאפּרין, און זיי וועלען איינוויליגען צו אונזער שידוך, און דעמאָלט — אָ! דעמאָלט, נאָך דער חתונה, וועלען מיר זיין פריי צו טהון וואָס מיר ווילען! מיר וועלען דעמאָלט ביידע קאָנען פאָהרען קיין זשענעווע..."

צבֿי-ה־קֿיֿלֿה. וואוהין קלויבען זיי זיך עס פאָהרען, אַ מכה זיי?

מאָשע. איהר הערט דאָך, אז קיין זשענעווע.

צבֿי-ה־קֿיֿלֿה. וואו איז דאָס? ווייט פון דאָנען?

מאָשע. דאָס דארף זיין אין קארלסבאָד מסתמא. אלע זומער פאָהרען זיי קיין קארלסבאָד.

איִצֿיק [צו מאַשע]. אזוי זאָגסטו? קארלסבאָד! וואו איז קארלסבאָד? וואָס איז קארלסבאָד? מיט וואָס עסט מען קארלסבאָד?

מאָשע. וואָס זאָגט איהר אויף זיין טאָטען? אזוי פיעל, ווי דו ווייסט, ווייט איך נאָך געוויס, און אפשר נאָך אַ ביסעל מעהר!

איִצֿיק. אַ נייע ווייסערין געוואָרען! דו ווייסט מעהר פון אַ טוידטען! וואו האָסטו דו זיך אָנגעהערט אזעלכע זאכען? ביי דייע בעלי-בתים אפשר? ווער זענט איהר? שוין לאַנג זענט איהר געשטאַנען מיט פיש אין מאַרק? געקומען אַהער קיין אַדעס, געוואָרען גאַנצע סטיקראַטען, און האָבען חשק זיך משרך זיין מיט אונז, מיט די פינקעלשטיינען!

מאָשע. אי-אי-אי! אַ גליק! פינקעלשטיינען! וואָס איז מיט אייך דער יחוס אזוי גרויס?

איִצֿיק. ע, ביזטו דו דאָך טאַקע אַ ציענ, און אפשר טאַקע אַ גאַנצע בהמה, אז דו פרענסט גאָר אזעלכע!... מיר שטאַמען

ארויס — דו ווייסט פון וועמען? אזש פון דעם גרויסען, גרויסען... תרח'ען! האָסטו געהערט אַמאָל דעם נאָמען תרח?

מאָשע. באַגראָב דרך מיט איהם אין איין גריבעל!

איִצֿיק. בתנאי, אז דו זאָלסט זיין אַ דריטע...

צבֿי-ה־קֿיֿלֿה. עס וועט זיין אַ מאָל אַ סוף, צי ניין? [צו קלמ'ען]. לייענט, רב קלמז, וואָס הערט איהר זיי?

קלמז דלֿות [לייענט ווייטער]. "טייערע אנא! איך ווייס, אז ס'איז אייך שווער דאָ צו זיין. איך ווייס, אז איהר האָט צרות ניט אזוי פון די עלטערען, ווי פון דער שטוב, און איבערהויפּט פון די צוויי שענע לייט, דער שאַרלאַטאַן פעטי און די פוסטע קלאַראַ. אנא! איך בין זיך מודה — איך בין צו שוואַך, איך האָב קיין העלדענמוטה ניט, אָבער אַ האַרץ האָב איך, אַ נשמה — און די ביידע, דאָס האַרץ און די נשמה, געהערען צו אייך, צו אייך, טייערע אנא!... אלזאָ, נאָך אַ מאָל: איך בעט אייך, פאָהרט ניט קיין זשענעווע! האָט אַ ביסעלע געדולד, וועלען מיר נאָך דער חתונה ביידע פאָהרען בעסער קיין מאָנטעקאַרלאָ, אָדער גאָר קיין פאַרין!... האָט רחמנות אויף אייער אומגליקליכען אַראָנטשיק פינקעלשטיין!"

איִצֿיק [ווישט זיך די אויגען]. נו? קאָן דאָס נישט נעמען קיין שטיין? [צו מאַשע]. איהר זענט דאָך ווערטה, אלע מיידלעך, מע זאָל אייך אויפהענגען איינציגווייז אויף איין שנידעלע, דער-פאַר וואָס ביי אייך איז ניט קיין האַרץ, נאָר אַ קנויל ביימוועלעך, ווי מיין זיידע פלעגט זאָנען צו דער באַבע, בשעת זי האָט ניט געוואָלט, ער זאָל שמעקען טאַבעקע...

מאָשע. ווער שוין געהאַנגען בעסער אליין!

איִצֿיק. אַמאָן גם אַתם... [עס הערט זיך אַ קלאַפּען איז דער הינטערטיר].

צבֿי-ה־קֿיֿלֿה [הויך]. ווער איז?

אַ קול פון יענער זייט טיר. ס'איז איך! צבֿי-ה־קֿיֿלֿה. אַ נייעם איך האָט געבראַכט דער רוח!...

[עפענטאויף די טיר. עס קומט אריין קאפ פון דער אפפייס, א טרוקענער נמש מיט א געשערען גרוי בערדעל, דאס אונטערשטע האלבע פנים העכער פונם אויבערשטען ארויסגעשטעלט. רעדט מאכטאנע, ווי ברונז].

א י צ י ק. ברוך הבא, א איד רב קאפ פלעשעלואסער, דעם גרויסען פלעשעלואסער'ס איין אייניקעל! וואס טהום איהר דא?

ק א פ ע ל. [קומט ניט אויף איציקען, רעדט צו די דיענסטען ברונז]. מיין פרינציפאל הערר שלייען האט מיר געהייסען אוועקווארפען אלע געשעפטען מיט אלע מלאכות און מיט אלע פלעשלעך, און אנהער געזאגט, איך זאל די רגע מיך דורכגעהן צו קאלאראדא מיראנאווונא...

א י צ י ק. ווער איז די חיה? מ א ש ע. דאס מיינט ער אונזער קלארען. [צו קאפפערן]. אויף וואס דארפט איהר זי?

ק א פ ע ל. אויף בפרות... מיין פרינציפאל הערר שלייען האט מיר געזאגט, איך זאל די רגע אפטרעגן צו איהר א בריוועל... א י צ י ק. א בריוועל? ניט אהער! דא עפענט מען בריוועלעך...

ק א פ ע ל. זינט איך לעב, זינט איך שטעה אויף מיינע פיס! וואס הייסט, דא עפענט מען בריוועלעך? ווער עפענט? צו וואס עפענט מען זי?

א י צ י ק. וואס פארשטעהט איהר דא ניט, פארשטאפטער מוח? די בריעה, איידער מע ניט זיי איבער ארויף אין שטוב אריין, ווערען פריהער דורכגעלייענט אט דא אין קיך... האט איהר שוין צעקייט, צי נאך ניט? [צו קלמן דנות]. רב קלמן, זייט זשע מוחל, טהום אן צוריק די בריעה. [צו קאפפערן]. פראדעם! וואס זענט איהר געבליבען שטעהן, גלייך ווי אייער פרינציפאל וואלט אייך דערלאנגען מיט א פלעשעל אין האלדאן-נאקען? ניט שוין אהער דאס בריוועל, וועלען מיר דאס עפענען, איבערלייענען און צוריק פאר'חתמ'ענען מיט א ווייסען פון איין איי, שוין אינאיינעם מיט מיין פרינציפאל'ס בריוועל. איהר קאנט זיך אויף מיר פאר

לאזען, איך בין אויף די זאכען א רעכטער בעל-מלאכה, ווי מיין רבי פלעגט זאגען, בשעת ער האט געהאלטען ביי אויפשניידען א קאווען...

ק א פ ע ל. [קנייטשט מיט די פלייצעס]. זינט איך לעב, זינט איך שטעה אויף מיינע פיס... מיין פרינציפאל הערר שלייען האט מיר אנהערזאגט למען-השם, איך זאל מיך ניט דערווענען איבערגעבען דאס בריוועל דורך קיין אנדערען, נאר גלייך צו קאלאראדא מיראנאווונא אין די הענט אריין, ווארום ס'איז, פארשטעהט איהר מיר, א סוד...

א י צ י ק. וואס זאגט איהר צו זיין קאפ? אדרבה, ווייל ס'איז א סוד, באדארף מען זעהען אין וואס פארשטעהט ער, אנים — וואס דארפען מיר דאס, וועלכע שווארצע יאהר? ... נו, מאכט נאך ניט קיין שהיות, רב פלעשעלואסער, ניט אהער דאס בריוועל, די נאכט שטעהט ניט!...

ק א פ ע ל. [קנייטשט מיט די פלייצעס]. גננו! זינט איך לעב, זינט איך שטעה אויף מיינע פיס, האט זיך מיר אזעלכס נישט גע'חלומ'ט אפילו!... [טראנט צו איציקען דאס בריוועל].

א י צ י ק. [עפענטאויף דעם קאנווערט פון דער לינקער זייט, ציהט ארויס דאס בריוועל, באטראכט דאס פריהער פון אלע וויסען, ניט דאס איבער צו קלמנען]. נו, רב קלמן, שניידט ווייטער, ווי מיין טאטע פלעגט זאגען, בשעת ער איז פארטיג געווארען מיט איין טעלער און געד הייסען געבען זיך נאך א מאל...

ק ל מ ו ד ל ו ת. [טהומט צו די בריעה, ליענט]. "מיין טייער טייערעלע, גשמה מיינע, קלארע מיראנאווונא! איך בין אייך מודיע, אז ביי מיר איז שוין אלץ פארטיג צו דער ריזע, איך האב שוין אלע פאפיערען גרייט, איך האב שוין אפילו א פוהר אויך באשטעלט. דאס שטערטעל איז ניט ווייט פון דאנען. איך האב דארטען א באקאנטען, אויך א פארמאצעווט, שרייבט ער מיר, אז פאר איין פינפאונצוואנציגער וועט אונז דער דארטיגער רב געבען חופה וקידושין... פארנעמט נאך נישט מיטנעמען מיט זיך אייער נט

מיט אייערע מעטריקעס... אך, ווי גליקליך איך בין, אז איך דער-
מאן זיך, אז נישט מעהר ווי אין פיער און צוואנציג שעה ארום
באפריי איך איך, מיין טייער טייבעלע, פון געפענקעניש, און איהר
וועט נישט דארפן אַנקוקען מעהר די נמאס'דיגע פנימ'ער פון
אייערע דעספאטישע עלטערען און פון אייערע מטורפ'דיגע ברי-
דערלעך, און איבערהויפט — פון אייער געשערענער שוועסטער
אניוטא, וועלכע איך האָב פיינט גלייך אזוי ווי איהר, מענט איהר
מיר גלויבען אויף מיינע הייליגע נאמנות! ... זייט גרייט צו דער
באשטימטער שעה, טייערע נשמה, מיין שענע, גוטע, עהרליכע,
געטרייע קלארא מיראנאוונא! פון מיר אייער איבערגעגעבענסטער
קנעכט, וואָס קושט איך הינטער די אויגען צעהן טויזענט מאָל,
אַקים לואָוויטש שלייען."

א י צ י ק. בראַוואָ! יענער שרייט גוואַלד: נישט פאַהרען,
דער האַלט דוקא ביי פאַהרען — דול און משוגע קאָן מען פון זיי
ווערען! אַצינד דאַרף מען זיך נעמען צוריק פאַר'חתמ'ענען די
בריוולעך... [ער געט זיך צום ווייסקען פונ'ם איי, טראַגט צו ביידע בריוולעך
מיט די קאנווערטע צו קלמנען]. אַנא, רב קלמן, זייט זשע מוחל, וועלכע
איז צו אַנען און וועלכע איז צו קלאָרען, אָדער צו קאַלאָראַדען?
עס קאָן דאָ חלילה אַרויס אַ מיאוס'ער טעות... [קלמן באַווייזט איהם.
ער לעגט אַריין די בריוולעך אין די קאנווערטען, באַשטירט מיט'ן ווייסקען פון
איי, ניט איבער מאַשען]. נאָ, מאַשומעטשקע, נשמה'ניו, געה טראַג
זיי אָפּ די בריוולעך, לאָזען זיי זיך קוויקען...

מ א ש ע. וואָס פאַר אַ מאַשומעטשקע בין איך דיר, ברענען
זאַלסט דו? [געהטראַפּ מיט די בריוולעך].

א י צ י ק [צו מאַשען]. אַמאָן גמ אַתם!... [צו צניח'קייטה'ן].
אַצינד ניט אַהער, מוהמעניו, נאָך אַ פאַר גלעזלעך, וועלען מיר
פאַרזוכען דעם ווישניק אייערען, וואָס פאַר אַ טעם ער האָט, און
טאַקי אין איינוועגס טרינקען לחיים, וואָרום מע דאַרף סאַי ווי סאַי
שטאַרבען, ווי מיינער אַ באַקאַנטער שניידער האָט געזאָגט, בשעת

ער האָט דערזעהען, אז מע ניט צום טיש אַ פולע שיסעל מיט הייסע
לאַטקעס... טרינקט, רב קלמן!

ק ל מ ו ד ל ו ת [אויפגעכט]. אַ איד טרינקט דען? ווען
טרינקט אַ איד? אַ איד טרינקט איין מאָל אין אַ שמיטה... לחיים,
לאָז גאָט געבען, מע זאָל זיין אידען, וואָרום איך געה מיר מיט
מיין גאַנג... איך זאָג, אז אַ איד איז גאָר איין אַנדער זאָך! אַ איד
איז ניט קיין גוי... אַ גוי איז אַ גוי, און אַ איד איז אַ איד...
דיזען, דאָזען — איהר פאַרשטעהט, צי ניין?...

א י צ י ק. זעהט איהר, דאָס איז שוין איין אויפטהו! דאָס
איז אַ שכל! אַ גוי איז אַ גוי, און אַ איד איז אַ איד. מעהר מע
לעבט, מעהר עסט מען... צוליעב דעם אַליין מוז מען איבער-
סווינאַטשען דעם פסוק נאָך אַ מאָל. [ניסט אַו. אַלע דריי טרינקען].
איך האָב מיר דערמאַנט אַ ליעדעל. איהר דאַרפט עס קענען, רב
קלמן, עס זינגט זיך אזוי. איך וועל זינגען, און איהר וועט מיר
אונטערהעלפען. [צו קאפלען]. און איהר, פלעשעלואַסער, מענט
אויך אונטערהעלפען. [זינגט].

געהט אַ גוי אין שענק אַריין,
אין שענק אַריין,
אין שענק אַריין.
טרינקט זיך אויס זיין פעסעל וויין,
זיין פעסעל וויין,
זיין פעסעל וויין.

אַ ל ע ד ר י י.

אוי, אוי, אוי!
שכור איז אַ גוי!
שכור איז ער,
טרינקען מוז ער,
ווייל ער איז אַ גוי!
שכור איז ער,

טרינקען מוז ער,
ווייל ער איז א גוי.

א י צ י ק.

נעמט א איד א גלעזעלע וויין,
א גלעזעלע וויין,
א גלעזעלע וויין.
שעלט ער באלד אין טאטען אריין,
אין טאטען אריין,
אין טאטען אריין.
אוי, אוי, אוי!
שכור איז א גוי...

[עס קומט צו מו אויבען סאשקע מיט א הינטעל אין דער האנט, נעמט
אונטער שטיק צו צביה'ס קייליך, טראגט איהר אונטער דאס הינטעל צום האלד.
צ ב י ה - ק י ו ל ה [מחוט א שפונגלעך]. פאררעכט זאלסטו דו
ווערען, דו וועווריק איינער, מיט דיין הונט, די כפרה זאלסטו דו
זיין מיט איהם אינאיינעם! דו האסט דאך מיך איבערגעשראקען
כמעט אויף מוידט!

סאשקע [לעכט]. ער האט דיר דען א בים געמאכט? מאפס
בייסט זיך ניט. מאפס איז א גוטענקער, א וואוילענקער!...
[טראגט צו דאס הינטעל זיך צום פנים].

א י צ י ק [באטראכט דעם הונט]. ווי אלט איז ער, ביז הונדערט
און צוואנציג יאָהר, דארף איך פרעגען?

סאשקע. קיין האלב יאָהר נאך נישט אפילו.

א י צ י ק. קיין עין-הרע ניט! שמעהט שוין אליין?

סאשקע [לעכט]. צי ער שמעהט שוין אליין? חא-חא-חא!
איהר זאלט איהם זעהען לויפען! פייל אויס'ן בויגען! גיכער
פון איין אייזענבאָהן... אין איין מינוט קאן ער אייך אפלויעפן
טויזענט מייל!...

א י צ י ק. טאקי באמת? מע קאן ניט זאגען, אז ס'איז א
גוזמא... וואָס קאָסט ער, דארף איך פרעגען?

סאשקע [די הענט אין די קעשענעס]. א! ער קאָסט גענוג!
די מאמע מיינט, אז ער קאָסט נישט מעהר ווי דאָס פינפערעל,
וואָס זי האָט באַצאָהלט... דאָס ווייסט זי ניט, אז א חוץ דעם
פינפערעל האָב איך שטילערהייט אונטערגעשמירט מיט נאָך עטליכע
פינפערעלעך, זי זאל ניט וויסען...

א י צ י ק. וואו האָסטו דו גענומען פינפערעלעך, דארף איך
פרעגען? געמאכט מיט די רויף?... [א טאד מיט דער האנט און א
וואונק מיט די אויגען].

סאשקע [לעכט]. ווער פרעגט דיר?... למאי איד האָב
נאך געלט?...

א י צ י ק. עפּים א סך?

סאשקע. טויענעט!... ביי דיר איז דאָס א סך, ביי מיר
איז דאָס גאָרניט. איך זאל וועלען, וואָלט איך געקאָנט האָבען נאָך!
[נעמט אַרויס א בייטעלע, קלינגט מיט דעם אין דער לופטען]. אַט האָט מיר
קלאַרע געגעבען עטליכע גאָלדענע, ערשט נעכטען...

א י צ י ק. פאר וואָס?

סאשקע. פאר שווייגען.

א י צ י ק. וואָס הייסט, פאר שווייגען?

סאשקע. איך זאל שווייגען. איך זאל ניט זאגען קיינעם,
אז זי האָט זיך געקושט מיט'ן פראָוויזאָר אונטען אויף די טרעפּ,
בשעת זי איז געגאנגען איהם באַגלייטען... [צביה'ס קייליך, קלמ און
קאפּעל לעכען].

א י צ י ק. בראַוואָ, סאשקע, בראַוואָ! ביזט א וואוילער
בחור און א בעל-סוד, וואָס מע קריגט דאָס נישט! קום דערפאר
אָהערצו מיט דיין קדיש, וועסטו דו פארזוכען אזא משקה, וואָס
דו האָסט אַזעלכעס ביי דיין טאטען קינמאָל ניט געטרונקען!
[ניסט איהם אַ גלעזעלע]. אפשר האָסטו דו מורא, ס'איז צו שטארק?

סאשקע. איך האָב קיין מורא ניט פאר צו שטארק.
[פארזוכט]. ס'איז דאך אונזער ווישניק!...

צבֿי־ה־קֿי־לֿה [ווערט רויט, קוקט ניט איז די אויגען אריין,
רעדט צו זיך]. א מכה איהם!...

ס א ש ק ע [פארזוכט נאך א מאל]. איד טרינק איהם אלע טאג
פיי'ם טיש, אמאל א גלעזעל, אמאל צוויי... איד קאן אויס־
טרינקען דריי אויך, און פיער אויך, און צעהן, און צוואנציג, און
דרייסיג, און טויזענט גלעזלעך אויך! נאך מאפס טרינקט נישט...
[טראגט צו דעם הונט צו קלמנען גלייך אין פנים אריין. קלמן שפרינגט אפ].
חא־חא־חא, ער האט מורא פאר א הונט! קוקט־אן א מארדע,
קוקט־אן אויהערען א פאר! [שטופט איהם דעם הונט].

ק ל מ ו ד ל ו ת [שטופט איהם אפ]. איד האב ניט מורא,
נאך איד האלט נישט פון קיין הינט... א איד האט פיינט א הונט...
א איד איז נישט קיין גוי!... [זינגט].

געהט א גוי אין שענק אריין,
אין שענק אריין,
אין שענק אריין.
טרינקט זיך אויס א פעסעל וויין,
א פעסעל וויין,
א פעסעל וויין.

א ל ע.

אוי, אוי, אוי!
שפור איז א גוי!
שפור איז ער,
טרינקען מוז ער,
ווייל ער איז א גוי!...

ס א ש ק ע [שטופט דעם הונט קאפלען]. וואס זאגסט דו אויף
מיין הונט?
ק א פ ע ל [שפרינגט אפ]. זינט איד לעב... זינט איד שטעה
אויף מיינע פיס...

צבֿי־ה־קֿי־לֿה [צו טאשקען]. לאז צוררוה! קום בעסער
אהער, וועל איד איהם געבען עסען.

ס א ש ק ע [פרייליך]. לאנג לעבען זאלסט דו, צביה־קיילה!
דערפאר האב איד דיר ליעב! [ניט דעם הונט עסען. עס קומט צו טאשען].
א י צ י ק. נו, מאשעניו, מיין לעבען? האסט אפגעגעבען
די פריוועלעך אקוראט?

מ א ש ע. וואס דען האב איד געטהאן?
א י צ י ק. בראווא! [טראגט צו דאס גלעזעל צו די ליפען און
שיסט אויס א מוראדיגען געלעכטער. אלע בלייבען זיצען, קוקען זיך איבער].
צבֿי־ה־קֿי־לֿה. וואס איז דיר צוגעקומען, משומד
איינער?

ק ל מ ו ד ל ו ת. א איד איז פרייליך. ס'איז איהם גוט
אויפ'ן הארצען, לאכט ער... א איד איז ניט קיין גוי... א איד...
[זינגט].

נעמט א איד א גלעזעלע וויין,
א גלעזעלע וויין,
א גלעזעלע וויין.
שעלט ער באלד אין טאטען אריין,
אין טאטען אריין,
אין טאטען אריין.

א ל ע.

אוי, אוי, אוי!
שפור איז א גוי!
שפור איז ער,
טרינקען מוז ער,
ווייל ער איז א גוי...

א י צ י ק [שיסט אויס נאך א מאל א געלעכטער]. אוי, אידען, איהר
זאלט וויסען, וואס דארטען טהוט זיך! [ווייזט ארויף, אויף די טרעפ].

צ ב י ה - ק י י ל ה [צו מאשעו]. וואָס קוועלט ער אזוי, דער משומד?

מ א ש ע. ווייסט איהם דער רוח! ס'איז איהם אָנגעקומען דאָס משונעת...

ק א פ ע ל. זינט איך לעב, זינט איך שמעה אויף מיינע פיס... א י צ י ק [האלט זיך ביי די זייטען, לאכט אלע מאָל שטארקער]. וואָס ווייסט איהר, וואָס פאַר אַ חתונה איך האָב אָנגעאַרבייט! איך האָב דאָך פאַרביטען די יוצרות... אריינגעלעגט מיין אַראָנ-טשיק'ס בריוועל צו דער שענער קאַלאָראַדע, און דעם אַפטיקער'ס בריוועל צו מיין אַראָנטיש'ס פּלח'כען — און לאָזען זיי זיך דאָרטען רייסען ווי די קעץ! [ווערט שיער ניט צעפלאצט פאַר געלעכטער].

צ ב י ה - ק י י ל ה [אַ פליעס מיט די הענט]. אַה, דו משומד איינער, וואָס האָסט דו געטהאָן?

מ א ש ע [ברעכט די פינגער]. אוי, אַ דונער איז מיר! אַט לויף איך זיי זאָגען. [לאזט זיך לויפען. צביהקייט האלט זי אַפ].

צ ב י ה - ק י י ל ה. וואָס וועסט דו לויפען? איצט איז שוין פאַרפאלען... מאַך שוין בעסער אַ שווייג. לאָזען זיי זיך רייסען, לאָזען זיי זיך בייסען. אַ שענע ריינע פּפּרה!

א י צ י ק [קאממעט זיך]. אוי, איך וועל דאָס ניט אויס-האַלטען!...

ק א פ ע ל [קנייטשט מיט די פלייצעס]. זינט איך לעב, זינט איך שמעה אויף מיינע פיס!

ק ל מ נ ד ל ו ת. ער לאכט, מהכתיתי. וואָס אַהרט אייך, לאָז ער לאכען, לאָז אַ איד אויך לאכען... אַ איד איז ניט קיין גוי... אַ איד... [ווינט].

שבור איז אַ גוי!
שבור איז ער,
טרינקען מוז ער,
ווייל ער איז אַ גוי!...

א י צ י ק [צו קלמ'עו]. אַט וועמען איך האָב לייעב! לאָס איך האָבען אזאַ יאָהר, וואָס פאַר אַ איד דאָס איז! לחיים, רב קלמן! איהר פאַלגט מיך, נעמט טרינקט לחיים צו אייער צביה-קיילה'ן, און לאָז זיין אין אַ גוטער שעה! איהר מיינט, מע ווייסט ניט, אַז איהר שדכנ'ט זיך צו איהר? האָט קיין יסורים ניט, מע ווייסט, אַ וועלט שלאָפט ניט!... לאָס איך האָבען אזאַ יאָהר, וואָס פאַר אַ גלייכער סליוועק דאָס איז! [ניסט זיי אַז ביידע אַ גלעזע ווישניק]. טרינקט לחיים און לאָז זיין מיט גליק, פון דאָנען אין איין אייגענער, ווי מיין פעטער האָט געזאָגט, בשעת מע האָט איהם דאָס דריטע מאָל אריינגעזעצט אין געפּענקעניש... און דו, מיין טייערע נשמה, מאַשענקע, לעבען זאָלסט דו מיר, דו מיינסט, איך ווייסט ניט, אַז דו האָסט מיך לייעב? לאָס איך, למשל, נישט קומען צו געהן אַ טאָג, פליהסט דו דאָך צוואַנציג מאָל אַראָפּ אין סוף, זעהען, צי בין איך שוין געקומען, און לאָס איך קומען צו געהן — שעלסט דו מיך פלומרשט מיט טוידטע קללות... נאָר בלאָטע! איציקען נאָרט מען נישט! איציק ווייסט!... נאָ, זעה, וואָס כ'האַב דיר געקויפט! [נעמט אַרויס און טהוט איהר אַז אַ קייטעל אויפ'ן האַלז]. ס'איז כסף טהור — ריין גאָלד, נאָרעלע וואָס דו ביזט. פאַרנוץ געזונט, ווי מיין רבי האָט געזאָגט מיינעם אַ חבר, בשעת ער איז געפאלען און האָט זיך צעשפּאַלטען אַ ליפּ... [טראַגט איהר אונטער אַ גלעזע ווישניק. זי קוויינקעלט זיך, באַטראַכט די קייט, באַווייזט צביהקייט'ן].

צ ב י ה - ק י י ל ה. פאַרנוץ געזונט! [אויף איציקען]. אַ משומד דאָס איז!

ק א פ ע ל [נעהט צו מאַשען, באַטראַכט די קייט, קנייטשט מיט די פלייצעס, געהט צוריק]. זינט איך לעב! זינט איך שמעה אויף מיינע פיס!...

א י צ י ק. מבח חתונה וועלען מיר שמועסען איין אנדערש מאָל. אַצינד דאַרף מען ברעכען טעלער. [נעמט פונ'ם פריפעטיק

צוויי טעלער, טחום זיי א ווארף אין דער ערד אריין]. מזל-טוב אייד, רב קלמן! מזל-טוב אייד, צביה-קייילה! מזל-טוב דיר, מאשענאקע! מזל-טוב אייד, רב יצחק אליין! [צו קאפאנעו]. רב פלעשעלשווינקער, גיט אונז אפ מזל-טוב! מזל-טוב! [נעמט אלעמען פאר די הענט. רב קלמן שאקעלט זיך. צביה-קייילה רייסט זיך. מאשע קווינקעלט זיך. קאפאנעל קנייטשט מיט די פלייצעס. מע נעהט א ראד. מאשע מיט'ן חונט — אויף אין קאחו. איציק זינגט, קלמן העלפט איהם צו].

אב איז א פאטער,
קדר איז א מאטער,
מים רופט מען וואסער,
וואסער רופט מען מים,
דארף מען טרינקען לחיים —
לחיים! לחיים! לחיים!

טיירערעדערידערעאם! טיירערעדערידערעאם! טיירערעדערידערעאם! לא-
דערידערידערעאם! וואכטידערעאם! רב קלמן! שטארקער! הע-
כער! ... קאפער! סאשקע! פיסלעך! ... טיירערעדערידערעאם!
טיירערעדערידערעאם! טיירערעדערידערעאם! לאדערידערידערעאם! וואכ-
טידערעאם! ... [עס עפענט זיך די שמוכטיר און עס באווייזט זיך אויף דער
שוועל קלארע, און באלד נאך איהר אנטא].

ק ל א ר א . ווער האט געבראכט דעם פרייער ? [דערוועגט דעם
עולם טאנצען, מוזט א שפונגאפ צוריק].

א נ א. ווער האט געבראכט דעם פרייע? [דערוועגט קלארא, טהוט א שפונגנאפ צוריק. — דער עולם הערטיאויף צו טאנצען. מע בלייבט שטענדיג פארנעמען, יעדער אין איין אנדער פאזע].

ק ל א ר א . נא זעה, וואס דיין תכשיט שרייבט צו דיר!
[מחוט איהר א שטיץ דאס בריוועל אין פנים אריין].

א נ א. נא זעה, וואס דיין נאכעמער פראוויזאָר שרייבט צו
 דיר! [א שטיץ דאס בריוועל אין פנים אריין].

א י צ י ק [חאפט זיך ביי די זייטען, קאטשעט זיך פאר געלעכטער].
פארביטען די יוצרות! חא-חא-חא-חא! א קאמעדיע, ווי
איך בין א מענטש! חא-חא-חא-חא!

א ל ע. פארפֿיטען די יוצרות! חא-חא-חא!... [עס וואכסט
אויס די נגידות, דערוועגס די פלעשלעך מיט די גלעזלעך אויפ'ן טיש
און דעם עולם, ווי מע איז פרייליך און מע לאכט, ווענדט זיך צו די טעכטער].
די נגידות. וואָס איז דאָ? וואָס טהוט זיך דאָ?
[צו די דיענסטען]. אַ וויסטער, אַ פינסטערער, אַ שלים-מוז'דיגער
חלום צו מיינע שונאימ'ס קעפּ און צו אייערע הענט און פיס!
וואָס איז דאָס? צביה-קיילה, וואָס איז דאָס פאַר שפורים ביי
מיר אין קיך? ...! וואָן פון דאַנען! וואָן, שפורים!!! ...!
אי צי ק [צו קלמנעו]. אייהר הערט, רב קלמן, אין וואָס מען
איז אונז חושד?

קלמל דלות [קוים וואס ער פלאנעט מיט דער צונג]. שפורים? חס ושלום! ווי קומט דאס צו א אידען? ובפרט נאך דער מעטאדע פונ'ם שטאנדפונקט פון דער קאפיטאליזאציע אין די פארגעשריטענע עלעמענטען פונ'ם קאפיטאל! ווייס איך וואס! א איד איז נישט קיין גוי... [זינגט, די איבעריגע העלפען איהם מיט].

אוי, אוי, אוי!
שפור איז א גוי!
שפור איז ער,
טרינקען מוז ער,
ווייל ער איז א גוי!...

[די נגידות, אויסער זיך, לויפט־ארט פון די טרעפ, האפט פון די ווענט די קליידלעך, וויל אנהויבען ווארפען אין דרויסען ארויס. זי ווערט אונטער־געחאפט פאר די הענט פון ביידע זייטען: פון איין זייט איציק, פון דער אנדערער זייט קאפעל, ווערט אריינגעחאפט אין רעדעל אריין. אלע זינגען און טאנצען. זי רייסט זיך מיט אלע כחות, נאר זי מוז נאכטאנצען מיט אלע אין קאהן. פונקט אויף דער מיטען דרעהט זיך שאשקע מיט'ן הינטעל, מאכט פיסלעך אקעגען דער מוטער. איציק גיט אונטער אלעמען היץ, זינגט. אלע העלפען

איהם, אלע דרעהען זיך, ווי א וויכער. — פון אויבען, פון די טרעפ אראפ, קוקט מיט גרויסע אויגען דער נניד, א שענער איד מיט א צילינדערהוט און מיט א שטעקעל, ווייזט-אויס, נארוואס נעקומען פון גאס, זעהט דאס בילד, פאר-שטעהט ניט וואס זאל דאס באדייטען. ער טהוט זיך א לאז אראפ, הויבט אויף דעם שטעקען מיט גרויס אויפרעגונג, שרייט עפּים, נאר מע הערט ניט וואס. אין איין מינוט ווערט ער אריינגעחאפט אין רעדעל אריין, און ער מוז טאנצען מיט אלע אינאיינעם. פונ'ם געזאנג ארויס הערט זיך איציק'ס קול].

א י צ י ק [טאנצענדיג]. פרייליך! אידען! לעבעדיג! אויס בעלי-בתים! אויס משרתים! אלע גלייך!... פארביטען די יוצרות!... רב קלמן! שטארקער! לעדערידעריידאם! וואכ-מידעראם!

לאנגזאם פאלט דער פאך האנג.